

АТОМНИК України

№14 (384) 3 квітня 2008 року

Заснована 1 грудня 2000 року

ГАЗЕТА ПРОФЕСІЙНОЇ СПІЛКИ

ПРАЦІВНИКІВ АТОМНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ ТА ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ

ПРАВО НА СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ

Допомогла рішуча позиція Атомпрофспілки

Давно призвичаївся у народі вислів: «Точно, як в аптеці», що виражає довіру до професіоналізму та чуйності працівників фармацевтичного профілю. Вони, як правило, завжди вислухають людину, щиро порадять і зарадять як фахівці. Та цього разу допомоги конче потребували самі аптекарі, зокрема працівники державного підприємства «Державна акціонерна компанія «Ліки України», які є членами організаційних ланок Профспілки працівників атомної енергетики та промисловості України.

Тривалі негаразди з повною оплатою праці фармацевтів змусили профком аптеки №5 Енергодарської об'єднаної організації Атомпрофспілки покликати на захист своїх прав та інтересів Атомпрофспілку. Бо на попереднє звернення з цього приводу ще у листопаді 2007 року до голови правління Компанії Л.В. Титенко профком аптеки отримав досить амбіційно-категоричну відповідь: «аптека як дочірнє підприємство ДАК «Ліки України» працює на засадах госпрозрахунку і керується у своїй діяльності показниками фінансового плану... Заробітна плата працівників Компанії у зв'язку з підвищенням мінімального її розміру по країні з 1 жовтня 2007 року становитиме 460 грн., або, у відсотковому вимірі, збільшена на 104,5%».

Приємно констатувати, що нині дедалі більше відповідальних та вимогливих до себе і підлеглих керівників установлюють чесні та справедливі взаємовідносини з профспілкою, що слугує основи основ — підвищення життєвого рівня працівників, посилює їхній соціальний захист. Але не ці пріоритети визначають поведінку і дії керівництва ДАК «Ліки України», засновником та акціонером утворення якої є Кабмін України (постанова №62, 2008 рік). Адже згідно з чинним законодавством про оплату праці та нормою (п. 22 розділу II) Генеральної угоди між Кабінетом Міністрів України, всеукраїнськими об'єднаннями організацій роботодавців і підприємців та всеукраїнськими профспілками і профоб'єднаннями на 2004—2005 роки, підписантою якої є також Атомпрофспілка і яка юридично є чинним досі документом, що встановлює мінімальну тарифну ставку робітника I розряду у розмірі не менш як 120 відсотків розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом. Про неухильне дотримання цих вимог законодавства та домовленостей, досягнутих Генеральною угодою, Атомпрофспілка неодноразово зверталася до керівництва Компанії, яке у відповідь витіювало «розтлумачувало» про свою несприятливість до жодної зі сторін цього базового документа соціального партнерства, на основі якого укладаються деталізовані галузеві угоди та колективні договори на підприємствах. Це нормативи, за якими, до речі, живуть тисячі трудових колективів та їхні працедавці. Зважаючи на таке нехтування керівництвом ДАК «Ліки України» вирішення соціально-трудова проблем працівників, Атомпрофспілка на підставі Закону України «Про колективні договори та угоди» (ч. II ст. 18) запропонувала Кабінету Міністрів України притягнути керівника Компанії до дисциплінарної відповідальності аж до звільнення з посади...

Відрадно, що справедливість і гідність трудового колективу ДАК «Ліки України» взяла гору. А запобігла загостренню та розвитку конфлікту Атомпрофспілка, що підтверджує відповідь із центрального органу виконавчої влади — Міністерства праці та соціальної політики України, текст якої друкуємо повністю:

«Міністерство праці та соціальної політики України розглянуло лист Профспілки працівників атомної енергетики та промисловості України від 13.02.2008 №01-10-38 щодо дотримання законодавства з оплати праці в Державній акціонерній компанії «Ліки України» та повідомляє.

Територіальною державною інспекцією праці у м. Києві здійснена перевірка додержання законодавства про працю у ДАК «Ліки України».

У ході перевірки встановлено, що в Компанії в період з 01.04.07 по 01.12.07 не дотримувались вимоги п.2.2. Генеральної угоди.

З 01.12.07 мінімальний посадовий оклад працівника першого розряду становив 603 грн. а згідно зі штатним розписом, введеним у дію з 01.01.08, мінімальний посадовий оклад становить 675 грн., що відповідає вимогам п.2.2. Генеральної угоди.

За результатами перевірки керівнику підприємства внесено припис на усунення виявлених порушень законодавства про працю. Також стосовно керівника підприємства складено та передано до Оболонського районного суду м. Києва протокол про адміністративне правопорушення, відповідальність за яке передбачена частиною 1 статті 41 КУпАП.

Заступник Міністра

В. Іванкевич»

(20.03.08 №2439/0/14-08/18)

ВП «ЮЖНО-УКРАЇНЬКА АЕС»: ПРОФЕСІОНАЛЬНА РОБОТА СПІЛЧАН

КОВАЛІ СПІЛЬНОГО ТРУДОВОГО УСПІХУ

Ніщо на світі не вічне. Навіть залізо зношується і через певний час потребує оновлення. Тому наявність на ВП «Южно-Українська атомна електростанція» енергоремонтного підприємства, в яке входять і центральні ремонтні механічні майстерні /ЦРММ/, досить важлива. Адже це дозволяє вчасно здійснити заміну обладнання, що вже відслужило свій термін, і забезпечити надійну безперебійну роботу атомної. А в самих ремонтних майстернях існують уже свої пріоритети. І заготовельний цех відіграє далеко не останню роль. Бо саме тут формують заготовки майбутніх деталей. Особливу старанність виявляє при цьому бригада ремонтників із 14 осіб, яку очолює заступник помічника майстра, слюсар 5-го розряду Сергій Скоробогатов. Для них фактично не існує завдання, яке б вони не виконали, до того ж якісно і вчасно. Це й не дивно, адже вони завжди приходять один одному на допомогу. Ось і цього разу кореспондент зафіксував на фото (зліва-праворуч) бригадира **Сергія СКОРО-**

БАГАТОВА разом із слюсарем 5-го розряду **Михайлом ЛЕПИШЕМ** та ковалем **Олегом АСЮТІНИМ** за виконанням чергового замовлення. В кожного з них за плечима понад добрий десяток років на АЕС. А ще вони активні члени профспілки. Та і як

може бути інакше. Адже профспілка ніколи не відмовляє їм у допомозі. Зрозуміло, що найчастіше доводиться звертатися за оздоровчими путівками та матеріальною підтримкою. Наприклад, зовсім недавно кругленьку суму допомоги, як колишній афганець, на

сімейні потреби отримав і Олег Васильович.

А взагалі члени бригади живуть, як одна дружна трудова і профспілкова родина. Інакше жити сьогодні просто неможливо — бо не виживеш.

Олексій ПОЛТАВЕЦЬ
Фото автора

АНОНС «АТОМНИКА УКРАЇНИ»

Особливість минулого ХХ століття полягала у тому, що досить часто реалізація новітніх технічних ідей на користь країни й народу вимагала надзвичайної консолідації сил та

створення монопрофільних міст-супутників. Це насамперед стосується розвитку ядерної енергетики. Зокрема 23 лютого 1970 року було підписано перший юридичний документ про

НОВИНИ ЕНЕРГОАТОМА

● **Рівненська АЕС виробила 300 млрд. кВт/год електроенергії від початку експлуатації. Це зафіксовано 30 березня ц.р. о 8 год. 00 хв.**

РАЕС — єдина в Україні атомна електростанція з енергетичними вододіяними реакторами типу ВВЕР-440. Два енергоблоку з такими реакторами введено в експлуатацію у 1980 і 1981 роках, а третій, з реактором ВВЕР-1000, — у 1986-му. Пуск четвертого блока РАЕС відбувся у жовтні 2004 р. У квітні 2006-го рівненський-4 прийнято до промислової експлуатації. Після пуску четвертого реактора щорічне виробництво електроенергії на станції перевищує 16 млрд. кВт/год.

● **30 березня президент Національної атомної енергогенеруючої компанії «Енергоатом» Юрій Коврижкін та Віце-президент компанії Westinghouse Electric Sweden АВ з палива для легководних реакторів у країнах Європи Андерс Джексон (Anders**

Jackson) підписали контракт на постачання паливних збірок ВВЕР-1000 для українських АЕС.

Контракт передбачає постачання протягом 2011—2015 років ядерного палива виробництва компанії «Westinghouse» для забезпечення щорічного планового перевантаження не менше трьох енергоблоків ВВЕР-1000 АЕС України.

Планується поставка близько 630 паливних збірок. У разі потреби обсяги постачання палива можуть бути збільшені до трьох додаткових перевантажувальних партій щорічно.

Сторони домовилися про всі істотні умови: обсяг зобов'язань виробника та покупця, вимоги до якості паливних збірок та документації, права покупця на здійснення контролю та порядок проведення інспекцій на виробничому підприємстві, гарантії на паливні збірки і порядок компенсації, ціну та порядок оплати, відповідальність сторін у разі невиконання своїх зобов'язань тощо.

● **Президент Національної атомної енергогенеруючої компанії «Енергоатом» Юрій Коврижкін та президент — головний виконавчий директор компанії Holtec International (США) Кріс Сінгх (Kris Singh) підписали додаткову угоду про запровадження технології поводження з відпрацьованим ядерним паливом (ВЯП) на трьох українських АЕС.**

Контракт передбачає виконання робіт з підготовки пристанційної інфраструктури Рівненської, Южно-Української та Хмельницької АЕС до американської технології поводження з ВЯП.

Ці роботи не пов'язані з вибором майданчика для будівництва централізованого сховища відпрацьованого ядерного палива.

Підписання контракту є свідченням того, що принципи співробітництва з компанією Holtec перегляду не підлягають.

АТОМНИ ІНТЕРВ'Ю: ЧОРНОБІЛЬСЬКИЙ ВІМІР

Председатель первичной профсоюзной организации, начальник технического отдела ОП «Атомкомплект» Валерий СТАРОДУМОВ: «Всегда действовал согласно профессиональному долгу и человеческой совести»

ЦЕНА САМООБМАНА,
ЛЖИ И ЛИЦЕМЕРИЯ

— А вы хотя бы приблизительно предполагали, какой уровень облучения за тот период получили?

— Я точно знал получаемую дозу внешнего облучения. За один день она очень часто в 1986 году составляла от 15 до 20 бэр. А общая доза по справке ЧАЭС, которая не соответствует действительности, равна 144 бэр. Хотя по результатам хромосомных анализов крови радиоспектроскопии выпавших зубов, которые у нас брали не только специалисты Института биофизики, но и позже японцы и американцы, этот уровень облучения составлял около 380 бэр. Т.е. фактически мы все получили вторую степень лучевой болезни. В 1987 году я тяжело переболел. Сказалась полученная доза облучения. В 1986 году о возможных последствиях облучения мы особенно не задумывались. Все наши силы в то время были направлены на то, чтобы вернуть ЧАЭС в строй атомной энергетики, а работу ее сделать полностью безопасной. Поэтому за ценой такой цели не торговались, даже если речь шла о человеческом здоровье. Все было, как на войне, — серьезно и с настоящими жертвами, на наших глазах. Это была естественная расплата за предыдущие ошибки и лицемерие на всех уровнях, в том числе и государственном.

— Валерий Михайлович, вы тогда хотя бы для себя истинную причину той катастрофы на ЧАЭС установили?

— Безусловно.

— И в чем она состоит?

— Если кратко, то только в человеческом факторе. Давайте договоримся, что техническую сторону этого вопроса я сознательно обойду стороной. При решении любой технической задачи прежде всего должен быть решен вопрос стопроцентной безопасности работы того или иного промышленного объекта. А это в первую очередь определяется уровнем подготовки, опытом работы и добросовестным исполнением своих обязанностей специалистами, эксплуатирующими этот объект. Я думаю, что свою роль сыграли многие факторы, а также и то, что в руководстве станции отсутствовало достаточное количество специалистов атомной энергетики. Директор ЧАЭС Виктор Брюханов и его ближайший заместитель не были энергетиками, имеющими опыт эксплуатации ядерных установок, а пришли на атомную с тепловых станций, в технической эксплуатации которых очень большая разница. Отсюда и пренебрежение к требованиям безопасности эксплуатации АЭС. Эксперимент, проводимый в период планового останова атомной станции, не был только согласован с высшими отраслевыми инстанциями, но и оказался недостаточно обоснован и тем более подготовлен в техническом плане. Так мы на собственном опыте и убедились, к чему приводят подобные ошибки. С ядерными технологиями нельзя заигрывать. Они требуют к себе очень серьезного подхода.

— Вы признались, что даже вам, специалистам, не точно определяли дозу полученного облучения. Т.е. на каждом шаге правящая партия, КПСС, и правительство скрывали правду о настоящем размахе Чернобыльской катастрофы. А как сами ликвидаторы, включая руководителей подразделений и научных работников, воспринимали всю эту ложь? Вы же, например, приехали со своими дозиметристами. Одни цифры и показатели шли в отчет, а совсем другие были на самом деле. Если честно, то этой лжи работники вашего уровня даже способствовали. Как вы все к этому относились?

— Мы это не поддерживали в душе и не шли на подлог. А свою полученную дозу скрывали, потому что никто из нас не желал потерять работу в будущем. К тому же мы принимали все меры для того, чтобы сохранить собственное здоровье. И только потому многие из тех, кто соблюдал все требования охраны труда, кто не пьянствовал и поддерживал хорошую физическую форму, живы и здоровы по сей день.

— Вот вы затронули алкогольную тему. А тогда, помню, в народе очень были распространены слухи, что красное вино, в частности «Каберне», очень ослабляет влияние радиации на человеческий организм.

— Это не более, как красивая ложь и легенда. Введение в кровь алкалоидов кратковременно и незначительно снижает

Окончание. Начало в №13, 2008 год

отрицательное воздействие излучения, то есть радиация на человеческий организм. Поэтому желательно, чтобы журналисты не популяризовали эту тему и не приумножали этот обман. Известно, что притупление ощущения боли совсем не означает, что нет отрицательного воздействия на организм человека.

ЗИГЗАГИ СУДЬБЫ

— И куда вы ушли после окончания командировки в Чернобыльскую зону?

— Сначала трудился над созданием Отчета о проделанной работе. На уровне ЦК КПСС и правительства этот отчет защищал Юрий Самойленко, после чего за проделанную работу в 1986 году и за личный вклад в нее он был удостоен звания Героя Социалистического Труда.

— Вас, кстати, тоже сначала включили в список для награждения орденом Ленина. Но потом оказалось, что вы, как ни странно, действительно не член партии, а посему никакой награды за Чернобыль в тот год так и не получили. Не обидно, Валерий Михайлович?

— Сейчас нет. Но тогда было обидно. Хотя я изначально ехал не за наградами. Поэтому ничего в своей биографии сегодня не поменял бы. По крайней мере мне не стыдно ни за свои поступки, ни за собственное имя. Все мною делалось по христианскому принципу — по совести. И оценку мне, как специалисту, тоже дают справедливые. Но я не хочу на своих личных качествах акцентировать ваше внимание.

Далее история складывалась так: 22 декабря 1986 года мы отметили День энергетика, а уже 25 декабря я собирался наконец уехать домой в Свердловск. И тут вышел приказ Минатомэнерго СССР о назначении меня главным инженером специализированного предприятия «Комплекс». Оно создавалось для проведения аварийно-восстановительных работ и дезактивации Чернобыльской АЭС и прилегающей территории во всех зонах: 5-, 10- и 30-километровой. Я оказался первым, кто был туда назначен, даже раньше директора. СП «Комплекс» включал в себя несколько подразделений. Мы для их формирования отбирали наиболее опытных специалистов из числа персонала всех союзных АЭС. Приглашались специалисты не только атомных станций, но и предприятий атомной промышленности СССР. Предполагалось, что эти люди как профессиональные технологи будут руководить работой военных при дезактивации оборудования, территории, пылеподавлении. Для этого нам придавались две бригады химвойск — 25-я и 26-я. Постоянно обновляя их состав, мы и проводили все аварийно-восстановительные и дезактивационные работы. В СП «Комплекс» я работал с 1986 по 1990 годы, затем возглавлял отдел международного научно-технического центра НПО «Припять». И только в конце апреля 1992 года перешел во вновь созданный концерн «Укратомэнергопром», который возглавлял Михаил Уманец.

— Но к этому времени у вас, Валерий Михайлович, произошло много изменений и в личной жизни.

— Частично они стали следствием распада Советского Союза на отдельные государства и обретением Украиной независимости. Но в некоторой степени их определили и новые жизненные обстоятельства. В 1986—1988 годах сказывалось отсутствие жены, детей. Поэтому я настоял на том, чтобы они наконец переехали в Киев. Мне даже временно выделили трехкомнатную квартиру. Правда, жена, имея работу по специальности, вытерпела только год, а потом стала все чаще предлагать вернуться назад в Свердловск. Дети тоже повзрослели и хотели определиться в дальнейшей судьбе. А меня все более увлекала работа. Еще был какой-то внутренний долг довести начатое на ЧАЭС профессиональное дело до конца. В 1989 году жена вернулась в Екатеринбург. После отъезда жены я встретился с Татьяной Погореловой, бывшей солисткой ансамбля «Ленок», которая работала в Чернобыле в одной из структур атомной энергетики. Но встреча оказалась не такой уж и случайной — в 1990 году мы поженились. И это тоже сыграло определенную роль в том, что я стал гражданином независимой Украины. Для меня и Татьяны Алексеевны все сложилось нормально. Сегодня она поддерживает теплые отношения с моими детьми и внуками, которые часто приезжают в Киев

1989 год. Международная встреча специалистов. Актовый зал ЧАЭС

1988 год. Заседание Правительственной комиссии. Во время доклада по оценке эффективности работ. Ведет совещание ВОЗНЯК В.Я. Докладчик СТАРОДУМОВ В.М. — директор СП «Комплекс»

постигать. Так что в семейной жизни все нормально и встало на свои места.

— Хотя основной составляющей вашего бытия все же осталась работа?

— Безусловно. У большинства мужчин главное — это работа, а его сущность в основном определяет конкретное дело. Я в этом не исключение. Не просто карьера, а именно дело. Правда, карьерный рост тоже при этом не исключаю. Но он должен быть следствием оценки твоего профессионализма и отношения к порученной работе, а не главной составляющей или основной причиной ваших личных инициатив. Этим, думаю, объясняются все изменения в моей биографии. Даже, если они происходили довольно неожиданно. Вот один из таких примеров. 16 октября 1996 года, с целью дальнейшего развития государственной системы управления отечественной атомной энергетикой, вышло постановление Кабинета Украины о создании государственного предприятия «Национальная атомная энергогенерирующая компания НАЭК «Энергоатом». Правительство страны утвердило меня на основании представления Госкоматома Украины на должность президента НАЭК «Энергоатом». Собеседование с подробными расспросами о планах работы состоялось на личном приеме у тогдашнего главы Кабинета Павла Ивановича Лазаренко. Была подобрана и соответствующая команда. И хотя на этой должности я проработал всего год с небольшим, но именно под моим началом был сформирован коллектив профессионалов и единомышленников и заложен надежный фундамент для дальнейшего развития Компании. За это время нам, например, удалось не только решить солидарные вопросы по технической политике атомных электростанций, но и выйти равноценным партнером на сформировавшийся энергетический рынок. Так что проблема реализации выработанной на АЭС электроэнергии была решена, к тому же довольно быстро. И это несмотря на сформировавшийся к этому времени стойкий синдром недоверия к атомной энергетике после аварии на ЧАЭС.

— Почему же вас тогда сместили с этой должности?

— Все было сделано верно. В правительство в то время пришла новая команда, которая имела в своем составе и нового президента НАЭК «Энергоатом». Я был переведен на работу во вновь созданное Минэнерго Украины на должность начальника управления. После трехлетней работы в министерстве успел три года поработать в Исламской республике Иран на строительстве АЭС «Бушер», что на берегу Персидского залива. Моя жена на этот раз работала вместе со мной. Татьяна Алексеевна оформляла там различные документы на поступающее оборудование, в том числе акты входного контроля. После АЭС «Бушер», где я был главным инженером службы производственно-технологической комплектации, два года работал в Москве, по договору и там часто приходилось заниматься переводами технической документации с украинского языка на русский и наоборот.

ПРОФСОЮЗ — ДЕЙСТВЕННАЯ ФОРМА ОТСТАИВАНИЯ ПРАВ ТРУДЯЩИХСЯ

— Но теперь вы снова, Валерий Михайлович, живете в Украине, работаете начальником сектора производ-

ственного планирования технического отдела обособленного подразделения «Атомкомплект» ГП НАЭК «Энергоатом». Чем занимается ОП «Атомкомплект»?

— В соответствии с названием наше подразделение, которое возглавляет ныне Сергей Кацуба, занимается централизованными поставками оборудования и запчастей для всех АЭС Украины. Что, например, предприятию удалось сделать? Уже с 2005 года оно наладило четкую схему подбора технологического оборудования. Был разработан системный подход к подбору оборудования, которое должно соответствовать проекту блока, т.е. тому, которое было заложено при проектировании. Кроме того, была выделена группа оборудования, зафиксированная в нормативных документах, которое непосредственно влияет на безопасность эксплуатации АЭС. Много места в этой работе уделялось деловой переписке и анализу документации. Осуществляются постоянные консультации специалистов таможенной службы, так как значительная часть оборудования идет из-за границы, в частности из России.

— Помимо производственной нагрузки вы возглавляете еще и первичную профсоюзную организацию.

— Да, я председатель профкома нашего трудового коллектива, в котором до последнего сокращения было 79 членов профсоюза, а теперь осталось 60.

— Вам что, производственных хлопот не хватает?

— Мою профсоюзную активность «спровоцировал» конфликт в трудовом коллективе предприятия, который намечался вследствие несоблюдения некоторых положений Коллективного договора на 2006—2007 годы.

Председателем профкома меня избрали в 2006 году. Конфликт в коллективе в этот период заключался в том, что бухгалтерия предприятия, без согласования с профкомом, подготовила с нарушением требований к производственным документам приказ об установлении надбавок к окладу и убедила директора предприятия подписать его. При этом из фонда оплаты труда предприятия устанавливались максимально возможные размеры надбавок сотрудникам бухгалтерии и в значительно меньшем размере другим работникам предприятия.

Квалификация и производственные показатели персонала бухгалтерии и других подразделений предприятия во внимание не принимались.

Кроме того, бухгалтерия не информировала персонал предприятия о размере заработной платы и начислениях на нее, как того требовал Коллективный договор в административную и профком ГП НАЭК «Энергоатом».

Были нарекания у персонала и на многократные ошибки при оформлении пенсионных справок.

В настоящее время профком занял активную позицию. Внимательно проанализировал законодательные основы профсоюзного движения и Коллективный договор, профком обратился с письмами о недопустимости нарушения профильного Закона Украины и Коллективного договора в администрацию и профком ГП НАЭК «Энергоатом».

Надеюсь на поддержку и конкретную помощь руководства. Она будет своевременна и очень эффективна именно в настоящий период, когда идет реорганизация предприятия.

— Валерий Михайлович, в данной ситуации не ощущаете определенный дискомфорт? Ведь, с одной стороны, вы должны отстаивать интересы администрации обособленного подразделения, а с другой — членов профсоюза, т.е. трудящихся, включая и руководящих работников.

— Нет, я не чувствую на этой почве никакой раздвоенности. Потому что отстаиваю, в первую очередь, интересы общего дела. Да и в администрации это воспринимают с полным пониманием. Никакого противодействия с ее стороны не замечал. В этом вопросе я также должен отдать должное бывшему директору ОП «Атомкомплект» Александру Бондаренко, который очень интеллигентно разрешил трудовые споры.

— Как вы вообще оцениваете сегодня дальнейшую перспективу развития ядерной энергетики в связи с возникшим топливным и энергетическим кризисом для Украины?

— Однозначно положительно. Это единственная отрасль в настоящее время, четко соответствующая уровню развития науки, техники и вообще научно-техническому прогрессу, которая гарантированно обеспечит нас светом, теплом и всем остальным. Тем более что наука сегодня может обеспечить не только безопасную эксплуатацию АЭС, но и безопасное развитие и совершенствование всего атомно-энергетического комплекса. Не надо только экономить на этой самой проблеме. Да и уроки прошлого желательно усваивать раз и навсегда.

Беседу провел
Алексей МИКИТЕНКО

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЯДЕРНО-ЕНЕРГЕТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ

Аварійна готовність та реагування — об'єднує відповідальність

22-річної давнини аварія на ЧАЕС для багатьох запам'яталася, насамперед, небаченою досі всеохопною панікою та цілковитою безпорадністю перед несподіваною загрозою ще вчора «мирного» атома. Не в останню чергу це трапилось ще й тому, що просто ніхто не був готовий до такого повороту подій. Адже люди, заколисані обіцянками вчених-атомників про гарантовану безпеку роботи АЕС, і не припускали такої критичної ситуації.

Сьогодні справи в цьому плані змінилися на краще, професіоналізм атомних працівників, техніка повсякчас удосконалюється, доволі різні навчання-тренування. До того ж рекомендації МАГАТЕ у сфері аварійної готовності та реагування на надзвичайні ситуації техногенного й природного характеру стали значно суворішими. Впровадження цих рекомендацій МАГАТЕ з урахуванням досвіду проведення протиаварійних тренувань і було винесено на одне з чергових засідань колегії Державного комітету ядерного регулювання України, яке пройшло під орудою його голови Олени Миколайчук та за участі представників Кабінету Міністрів України, ДП НАЕК «Енергоатом», Атомпрофспілки, народних депутатів України, провідних фахівців і науковців у галузі радіаційної безпеки.

Упродовж останніх років, як повідомив начальник Інформаційно-кризового управління Держатомрегулювання України Олексій Ананенко, МАГАТЕ видало низку документів у сфері аварійної готовності та реагування. Частина з них, включаючи найважливіші, було враховано у «Плані реагування на радіаційні аварії». Але далеко не всі. Тому цей документ

потребує перегляду вже наступного року, а також втілення окремих заходів, які мають цьому передувати. Зокрема, рекомендується провести протиаварійне навчання на державному рівні, що дозволить найбільш ефективно здійснити перевірку дійовості чинної версії Плану та виявити його недоліки в умовах, наближених до реальних. Тим паче що проведення навчання такого масштабу дає можливість виявити «слабкі ланки» в системі аварійної готовності та реагування на всіх рівнях — від об'єктового до національного. Наприклад, під час повномасштабного протиаварійного тренування Інституту ядерних досліджень НАН України 13—14 червня 2007 року було виявлено, що через недосконалість нормативної бази немає чіткого механізму забезпечення населення препаратами стабільного йоду для проведення йодної профілактики. Тож відразу було вжито відповідних заходів для створення його запасів. Загальностанційне протиаварійне тренування на Запорізькій АЕС 2—3 листопада 2006 року, що проходило зі значним відхиленням від сценарію, також виявило низку недоліків та упущень.

Практична ж реалізація «заходів для своєчасного, керованого, контрольованого, координованого й ефективного реагування на місці події та на місцевому, регіональному, національному і міжнародному рівнях на будь-яку ядерну або радіаційну аварійну ситуацію», як зазначив виконавчий директор із виробництва ДП НАЕК «Енергоатом» Віктор Стобун, досягається функціонуванням створеної Системи готовності і реагування ДП НАЕК «Енергоатом» на аварії та надзвичайній ситуації (САР ДП НАЕК «Енергоатом»). Ця

система складається з двох взаємозв'язаних рівнів — ДП НАЕК «Енергоатом» та АЕС. Однак для її повноцінної дії бракує низки нормативних документів. Хоча повномасштабне протиаварійне тренування, проведене на Хмельницькій АЕС 13—14 березня цього року, показало певні зрушення в цьому плані. Проте остаточні підсумки можна буде зробити тільки після опрацювання звітів усіх учасників тренування.

Обговорення аналітичних повідомлень обох співдоповідачів виявилися напрочуд гарячими. Не обійшлося навіть без критичних закидів. Але ображених не було. Бо всі розуміли важливість обговорюваних питань.

— Ми періодично розглядаємо на засіданні колеги всі проблеми, — підсумувала в інтерв'ю «Атомнику України» її роботу голова Держатомрегулювання України Олена Миколайчук, — які стосуються державної політики в цій сфері. Питання аварійної готовності та реагування розглядаються щонайменше один раз на два роки, востаннє це було ще перед навчаннями з безпеки на Запорізькій АЕС. Але після того були проведені й інші заходи уже зазначеного плану. І це дуже добре, що все перевіряється на практиці. Бо система захисту має бути надійною та дійовою. Однак нині настав період усе це узаконити і більш свідомо рухатися вперед. Для цього бракує тільки тренування з ядерної безпеки загальнонаціонального масштабу. Тому досить доцільною є пропозиція провести таке навчання наступного року. А вже після цього нові підходи та механізми досягнення ядерної безпеки. Тим більше що попереднє тренування у рамках країни проводилося ще в 2004 році. Особливий акцент при цьому зробимо на значно активнішій задіяності в цих навчаннях членів профспілки, які працюють у цій сфері й безпосередньо забезпечуватимуть необхідний рівень ядерної безпеки.

Олексій ХОРОЛ

БЕЗПЕКА ПОВОДЖЕННЯ З ВЯП І РАВ: НАЦІОНАЛЬНИЙ ІНТЕРЕС

Громадські слухання

щодо будівництва централізованого сховища відпрацьованого ядерного палива (ЦСВЯП) (див. «АУ» №7, 11, 2008 р.) провели у Славутіч Київської області місцеві органи влади.

Як відомо, згідно з техніко-економічним обґрунтуванням інвестицій, розробленим київським інститутом «Енергопроект» (КІЕП), оптимальним майданчиком для сховища відпрацьованого (опроміненого) ядерного палива (ВЯП) з Рівненської, Хмельницької та Южно-Української атомних електростанцій є майданчик біля заводу «Вектор», що розташований у Чорнобильській зоні відчуження.

У заході, що відбувся під головуванням міського голови Славутича Володимира Удовиченка, взяли участь представники Національної атомної енергогенеруючої компанії «Енергоатом», американської компанії Holtec International, представники Славутича, Іванківського і Поліського районів. Були присутні й екологічні організації: «Еко-клуб» (Рівне), Національний екологічний центр.

Під час слухань віце-президент «Енергоатома» Володимир Бронніков розповів про економічну та політичну доцільність спорудження Централізованого сховища ВЯП.

У свою чергу технічний директор представництва Holtec International Олег Севастіук розповів про технологію будівництва та експлуатації сухого сховища відпрацьованого ядерного палива, екологічні та економічні аспекти реалізації цього проекту.

Полемізуючи із «зеленими», які виступили за будівництво локальних сховищ ВЯП, експерт Центру ім. О. Разумковського Ольга Кошарна наголосила на доцільності проекту централізованого сховища з точки зору енергетичної безпеки України, уникнення монопольної залежності від Росії, а також на перспективах розвитку ядерної енергетики в Україні та світі, де ВЯП збе-

рігається як цінний стратегічний матеріал для палива реакторів нового покоління.

Водночас Славутичський голова Володимир Удовиченко підкреслив, що будівництво СВЯП стане поштовхом до реабілітації територій та розвитку міста атомників. Він підтримав практично усі пропозиції, що висловила місцева громада, які буде внесено до резолюції громадських слухань. Серед них — будівництво у Славутіч нового дослідницького реактора, Медично-реабілітаційного центру, створення Інформацій-

ного центру, де збиратиметься та зберігатиметься інформація щодо ЧАЕС та зони відчуження, який нагально потрібний державі.

У цілому присутні підтримали проект ЦСВЯП, звернувши увагу на необхідність соціального розвитку та компенсації ризиків мешканців регіону.

За результатами громадських слухань найближчим часом буде підписано та оприлюднено резолюцію, до якої увійдуть усі пропозиції місцевих громад Іванківського, Поліського районів та міста Славутич.

Інформація за темою

Депутати місцевих рад Іванківського та Поліського районів Київщини ознайомилися із роботою сховища відпрацьованого ядерного палива на Запорізькій АЕС. У ході візиту вони також обговорили зі своїми колегами з Енергодара переваги будівництва СВЯП.

Представники управління капітального будівництва та управління соціальних програм ЗАЕС поділилися з депутатами досвідом вирішення питань щодо виділення коштів на спорудження соціальних об'єктів при будівництві сховища.

Візит відбувся в рамках консультації з громадськістю щодо будівництва у зоні відчуження ЦСВЯП для Рівненської, Хмельницької та Южно-Української АЕС.

СОЦІАЛЬНА СКЛАДОВА БЮДЖЕТІВ 2008—2009

Головний орієнтир — насущні потреби людей

На фінансово-економічному форумі «Бюджетна політика 2008—2009 років та середньострокова перспектива розвитку України», що відбувся в Києві, йшлося про соціальну складову бюджетів 2008—2009 років. Організатором виступив Інститут бюджету та соціально-економічних досліджень, що є всеукраїнською неурядовою організацією. У форумі взяли участь науковці, представники органів законодавчої та виконавчої влади України, профспілок та міжнародних організацій.

У доповіді, з якою виступив заступник міністра праці та соціальної політики Павло Розенко, зазначалося, що більшість із дев'ятих соціальних ініціатив Президента України, оприлюднених у червні 2007 року, вже реалізовано новим урядом, зокрема, збільшено розміри прожиткового мінімуму, мінімальної зарплатної плати, коефіцієнт страхового стажу і відповідно розміри трудових пенсій. І зростанням розміру мінімальної зарплати збільшуються доходи працівників бюджетних галузей, а із запровадженням у повному розмірі з 1 жовтня цього року Єдиної тарифної сітки вони ще підвищаться. Реалізовано також виплати малозабезпеченим сім'ям з дітьми на рівні 50 відсотків прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку, збільшено грошове забезпечення військовослужбовців.

Разом з тим, зауважували на форумі промовці, є ще низка проблем, що потребують комплексного підходу та вирішення на державному рівні у цьому та майбутньому роках. І здійснюються вони мають на основі співпраці різних громадських організацій та органів влади.

Представники профспілок наголосили на проблемі бідності, яка ще має місце. Зокрема, близько 50 відсотків багатодітних родин живуть за межею бідності. Одним із важливих і не вирішених питань є низька вартість робочої сили. Вона найнижча в Європі.

Прийнятий у важких політичних умовах бюджет на 2008 рік потребує доопрацювання. Підготовка до внесення змін до бюджету-2008 на засіданні парламенту ведеться в умовах підвищення цін на енергоносії, значного зростання соціальних виплат, завершення процесу приєднання України до Світової організації торгівлі. Все це є актуальними щодо можливих наслідків для макроекономічного та соціального розвитку країни у середньостроковій перспективі.

Робота над державним бюджетом на 2009 рік вже розпочалася після схвалення Бюджетної декларації на 2009 рік, тому є важливим аналіз усіх чинників майбутнього документа і прийняття його у найбільш наближеному до насущних потреб суспільства і людей варіанті.

У ПРОФІЛЬНИХ КОМІТЕТАХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Комітет з питань соціальної політики та праці обговорив проекти: про загальнообов'язкове державне соціальне медичне страхування (реєстр. №1040); про загальнообов'язкове державне соціальне медичне страхування (реєстр. №1040-1); про внесення змін до деяких законів України (щодо запровадження загальнообов'язкового державного соціального медичного страхування) (реєстр. №1040-2), в яких пропонується визначити принципи, правові, організаційні, фінансові засади і механізми функціонування загальнообов'язкового державного соціального медичного страхування.

За висновками підкомітетів у законопроекті №1040 норми сформовані з урахуванням ризиків, що існують за умов запровадження загальнообов'язкового державного соціального медичного страхування, передбачається створення мережі страхових кас, що дозволяє, певною мірою, вирішити питання формування мережі посередників з метою належної організації та захисту прав застрахованої особи, добровільну участь громадян, які забезпечують себе роботою самостійно, у медичному страхуванні.

Комітет з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків

Чорнобильської катастрофи затвердив «Пріоритети діяльності на період 2008—2011 років».

Головним завданням, зокрема, визначено створення узгодженої законодавчої бази у сфері охорони навколишнього природного середовища, подолання наслідків Чорнобильської катастрофи з урахуванням сучасних потреб та світового досвіду.

У сфері радіаційної безпеки та надзвичайних ситуацій планується удосконалити систему обліку та оприлюднення інформації щодо радіоактивного забруднення території та доз опромінення населення, яке постраждало внаслідок Чорнобильської катастрофи, та створення автоматизованої системи раннього виявлення надзвичайних ситуацій та оповіщення населення у разі їх виникнення на потенційно небезпечних об'єктах та на об'єктах підвищеної небезпеки.

У сфері подолання наслідків Чорнобильської катастрофи передбачено: реалізувати заходи щодо зняття з експлуатації 1—3 енергоблоків Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему; визначити механізм виведення населених пунктів за межі зон радіоактивного забруднення, реалізувати радіоактивно забруднені

території; ліквідувати дисбаланс між зростанням витраток державного бюджету і неадекватним фінансуванням соціальних потреб учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС і потерпілих від Чорнобильської катастрофи тощо.

Комітет з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки рекомендує парламенту прийняти за основу проект закону про енергетичний аудит (реєстр. №1036).

Проектом пропонується визначити правові, організаційні засади здійснення енергетичного аудита. Він спрямований на підвищення ефективності використання енергоносіїв суб'єктами господарювання незалежно від форми власності й видів діяльності, запровадження та функціонування єдиної системи енергетичного аудита в Україні.

Сертифікат на право проведення енергетичного аудита, згідно із проектом, видається спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у сфері енергозбереження, який веде реєстр енергетичних аудиторів та юридичних осіб, які мають право на здійснення енергетичного аудита. Термін чинності сертифіката — три роки. Передбачено положення, коли чинність сертифіката може бути припинена достроково.

Інформації підготував Петро ВАСИЛЕНКО

ПОВЕРТАЮЧИСЬ ДО НАДРУКОВАНОГО В «АТОМНИКУ УКРАЇНИ»

Надмірна «економія» плачевна наслідками

Річний обсяг випуску електроенергії в оптовий ринок для ДП НАЕК «Енергоатом» на 2007 рік був розрахований на рівні 85034 млрд. кВт/год. Проте фактичний відпуск електроенергії торік становив 87102,6 млрд. кВт/год., що дозволило Компанії отримати додаткові, непередбачувані тарифом, кошти в сумі понад 196 млн. грн. Та їх було несподівано вилучено. Про це повідомляв на своїх шпальтах «Атомник України» (№52, 2007 р., №1—2, 2008 р.).

Це сталося через те, як поінформувала газету Національна комісія регулювання електроенергетики України, що ДП НАЕК «Енергоатом» не звернувся в установленому порядку до НКРЕУ щодо перегляду структури тарифу з метою розподілу додатково отриманих коштів (див. «АУ» №10, 2008 р.). Тому НКРЕ й було прийнято рішення про «коригування» тарифу Компанії. «Хоча разом із тим обсяги фінансування всіх соціальних заходів і виробничих програм, затверджених на 2007 рік, не були зменшені. Таким чином, твердження в газеті «Атомник України», що дії комісії щодо зменшення тарифу для ДП НАЕК «Енергоатом» незаконні, є некоректним», констатувала НКРЕ.

Редакція газети попросила прокоментувати цю ситуацію начальника технічного відділу відокремленого підрозділу «Атомкомплект» ДП НАЕК «Енергоатом», голову первинної профспілкової організації Валерія Стародумова. Варто також нагадати, що Валерій Михайлович був засновником і першим президентом Компанії.

— Казуїстика чиновників будь-якого рівня в тому й полягає, що вони завжди віднайдуть «законну» підставу для виправдання тих або інших своїх дій. Нам і тоді, уже в далекому 1996 році, залишали не більше 10—12 відсотків від сум, отриманих за надпланову реалізовану електроенергію на внутрішньому та міжнародному енергоринках. Але тоді це було викликано дефіцитом грошових засобів, а також наявністю так званих бартерних взаєморозрахунків. Сьогодні на це вже слід дивитися з точки зору економічної доцільності, яка безпосередньо пов'язана з технічним переозброєнням та гарантованістю технічної безпеки роботи АЕС. Справа в тому, що вітчизняна атомна енергетика постійно старіє, відтак підтримувати її в належному робочому стані щорік стає дедалі складніше. До того ж у зв'язку з підвищеними до ядерної сфери вимогами галузь потребує постійної модернізації. Ця тенденція характерна для атомних електростанцій усього

світу. Тож цілком законно, що постійно підвищуються затрати на їх утримання — експлуатаційні потреби, модернізацію, розвиток, науковий супровід, закупівлю ядерного палива, підняття врешті-решт рівня зарплати для працівників атомної енергетики. Адже все невпинно зростає в ціні. Праця атомників також. Але найголовніше те, що з цим треба змиритися, а не лише протидіяти, й сприйняти таку тенденцію як неминучу. Тільки у цьому разі атомна енергетика в Україні успішно розвиватиметься та буде безпечною. Щоправда, перший пріоритет полягає в тому, щоб вона була безпечною. Хоча вони обидва взаємозв'язані. А для цього потрібно накопичити величезні кошти, що досягається не за один день. Тим паче, що перспектива розвитку ядерної енергетики очевидна. Особливо за умови дефіциту в країні енергоносіїв. Уже сьогодні загалом виробляється 47—48 відсотків атомної електроенергії, а взимку навіть за 50 відсотків. Варто зважити і на сучасні психологічний ефект. Такі побори, як це зробила НКРЕ, можуть спричинити непередбачувані експлуатаційні та соціально-економічні наслідки. У попередній трагічній річниці аварії на ЧАЕС це насамперед треба добре пам'ятати, щоб потім даремно не каються.

Коментар записав
Олексій МИКИТЕНКО

ТВОРЧИСТЬ ЧИТАЧІВ

АПРЕЛЬ

В воздухе разлита нега,
Не заманишь в душный дом.
Солнце лижет клочья снега
Ярко-желтым языком.
С мокрых веток льются слезы.
Чтобы скрыться от весны,
Снег забрался на березы,

Разукрасив их стволы.
Страж пернатый, голос
звонкий:
«Кто вы будете да чьи?»
На веселой зимней горке
Уже высохли ручьи.
Что-то стукнуло в оконце,
Может жук или стрекоза.
Рыжий кот на ярком солнце

Щурит рыжие глаза.
«Полно спать в прохладной
неге!
Просыпайся, дикий зверь!»
В ослепительный разбеге
Ясносолнечный Апрель!

Валентин СЕРЫХ,
ННЦ ХФТИ,
г. Харьков

ВП «ЗАПОРІЗЬКА АЕС»: СВЯТО КРАСИ, ГРАЦІЇ І СПОРТУ

Бал аэробики

В Энергодаре во второй раз прошел спортивный фестиваль «Весна в кедах»

Как и предполагали его организаторы, шоу получилось ярким и зрелищным. Зрители остались под впечатлением и, конечно же, не пожалели, что пришли в воскресенье в спорткомплекс ЗАЭС. Участники тоже остались довольны. Команды с Энергодара других городов выразили желание участвовать в этом замечательном празднике красоты, грации и спорта и в будущем году.

После прошедшего второго фестиваля можно смело утверждать, что «Весна в кедах» в Энергодаре прижилась. Организаторам пришлось хорошо потрудиться — и программа расширилась, и число участников выросло, да и, понятно, требования публики со временем становятся все выше. Но все получилось и прошло отлично.

Энергодарская «Весна в кедах-2008» собрала 8 команд, более ста спортсме-

нов. В общем, показать мастерство на фестивале было кому. Особенно блеснула бердянская команда, выступление которой вызвало на трибунах спорткомплекса настоящий шквал оваций. Но и наши не отставали от гостей — энергодарская «Ника» тоже продемонстрировала отличную спортивную подготовку и творческий подход к делу. Каждый номер был хорош и оригинален. Великолпно дополнили праздник выступления танцевальных коллективов города — «Фиесты», «Терпсихо-ры», «Эльдорадо» и брейк-команды, которые тоже сорвали неслабые аплодисменты.

Показательно, что «Весна в кедах», по задумке организаторов, это не соревнования, и распределения участников на ступенях пьедестала здесь не предполагается. Это — праздник спорта, это — бал аэробики, это — драйв, кураж, удовольствие. И самых-самых

здесь определяют не судейские баллы, а зрительские овации, которые, к слову, не умолкали в зале ни на минуту.

Организация молодежи первичной профорганизации ОП ЗАЭС в лице Владимира Тимошенко, по инициативе и при активном участии которого «Весна в кедах» появилась в Энергодаре, благодарят всех, кто помог снова устроить это мероприятие. В первую очередь — администрацию, профсоюзный комитет ОП ЗАЭС и отдел социального развития управления социальных программ ОП ЗАЭС.

С удачным продолжением традиции проводить в Энергодаре этот замечательный праздник спортсменов поздравили заместитель генерального директора ОП ЗАЭС — начальник службы человеческого ресурса Александр Кривцов, председатель профсоюзного комитета ОП ЗАЭС Николай Захаров, руководитель ОСП УСП ОП ЗАЭС Елена Ульянова. Всем участникам были вручены памятные подарки. И все получили приглашение на будущий год.

Ирина РОМАНОВА
Фото Николая КУЛАГИНА

ФОТОКОНКУРС АТОМПРОФСПІЛКИ-2008

Мой край родной

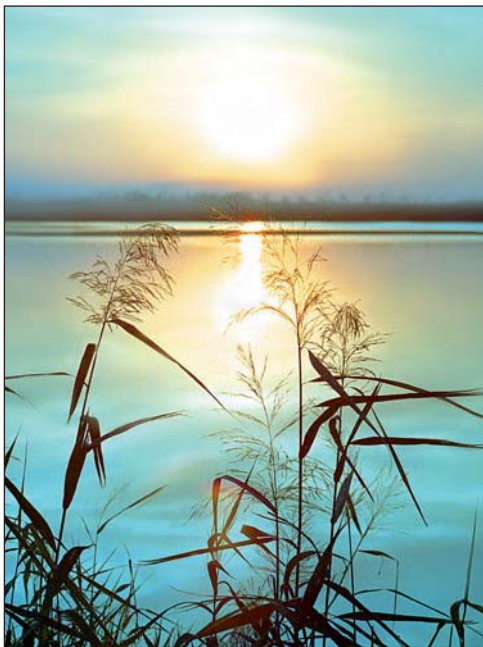
Невесомость

Уважаемая редакция!

Я живу в г. Нетешин, работаю на Хмельницкой атомной электростанции инженером. Мне 50 лет. В свободное время увлекаюсь фотографией. Высылаю несколько своих фоторабот. Успехов вам во всем!
С уважением Сергей РЕМНЯКОВ

У стен монастыря

Вечер

ВЕЛИКИЙ ПИСТ

Хлебный суп с фасолью и овощами

1 стакан белой фасоли, 3 картофелины, 2 моркови, 1—2 луковицы, 1 корень сельдерея, 1/2 небольшого кочана цветной капусты; 200 г черствого хлеба; 1/4 стакана растительного масла; 2 литра воды; соль и специи по вкусу.

Белую фасоль замочить в холодной воде на ночь. Залить подготовленную фасоль свежей холодной водой, довести до кипения, добавить половину нормы растительного масла и варить около получаса. Картофель нарезать тонкой соломкой, коренья мелко шинковать или натереть на крупной терке. Цветную капусту ошпарить крутым кипятком, дать немного постоять и затем нарезать мелкими кусочками. Добавить подготовленные овощи в кастрюлю с фасолью и варить до мягкости фасоли. Для заправки: отдельно на сковороде хорошо перекалить оставшееся растительное масло, слегка подрумянив в нем мелко нарезанный лук, добавить натертый хлеб и обжарить его вместе с луком. Почти готовый суп посолить и поперчить по вкусу, переложить в него луковую заправку и варить еще 10—15 минут. В готовый суп добавить 2—3 дольки чеснока, тщательно растереть с рубленой зеленью укропа.

К супу подать подрумяненные сухарики.

Голубцы с квашеной капустой и фасолью

Замочите на ночь в холодной воде стакан фасоли. Утром поменяйте воду и отварите фасоль, добавив две ложки растительного масла. Отделив от кочана квашеной капусты крепкие листья, остальные надо мелко нарезать.

Измельченный репчатый лук (2—4 головки) пассировать с растительным маслом (3—4 столовые ложки). Добавить вареную фасоль и рис (3 столовые ложки). Заправить по вкусу мелко сушеной зеленью и солью. С полученным фаршем сформировать голубцы. Плотнo уложить их в смазанную маслом посуду, на дно которой выложите слой измельченной капусты, налейте отвар из-под фасоли и немного капустного рассола. Запекать голубцы в духовке при умеренной температуре до полного выпаривания воды. Перед подачей на стол полить растительным маслом и посыпать красным молотым перцем. Подавать в горячем или холодном виде.

Засновник: Професійна спілка працівників атомної енергетики та промисловості України

Видавець: Редакція газети «Атомник України»

Адреса редакції: 01012, Київ, Майдан Незалежності, 2. Газета «Атомник України»

Головний редактор
Микола ПЕТРИЧЕНКО

Телефон/факс: 278-88-35

E-mail: atomnik@union.kiev.ua
atomnik@gmail.com

Газета виходить щотижня

Індекс — 21766

За точність викладених фактів відповідальність несе автор

Редакція листується з читачами лише на сторінках газети

При передруку посилання на «Атомник України» обов'язкове

Свідоцтво про реєстрацію

КВ №4480 від 21.08.2000 року

Газета віддрукована у ВАТ «Видавництво «Київська правда»: 04136, Київ-136, вул. Маршала Гречка, 13.

Замовлення 908 Тираж 5100

Ціна договірна